

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2013 m. kovo 12 d.

kaip Europos Parlamento rinkimus padaryti dar demokratiškesnius ir sklandesnius

(2013/142/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį;

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad piliečiai Sąjungos lygiu yra tiesiogiai atstovaujami Europos Parlamente. Tai padeda garantuoti, kad demokratinė kontrolė ir atskaitomybė būtų užtikrinta sprendimų priėmimo lygiu;
- (2) Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kiekvienas pilietis turi teisę dalyvauti demokratiname Sąjungos gyvenime ir kad sprendimai priimami kuo atviriau ir kiek įmanoma labiau juos priartinant prie piliečių;
- (3) Lisabonos sutartimi sustiprintas Sąjungos piliečių politinis vaidmuo, sukurtas tvirtas piliečių tarpusavio ryšys, užtikrinama galimybė piliečiams naudotis savo politinėmis teisėmis ir dalyvauti demokratiname Sąjungos gyvenime;
- (4) stiprinti ES sprendimų priėmimo proceso demokratinį teisėtumą ir jį kuo labiau priartinti prie Sąjungos piliečių ypač svarbu imantis ES lygmens veiksmų, kurie būtini finansų ir valstybių skolos krizei įveikti;
- (5) 2012 m. lapkričio 28 d. Komisijos komunikate „Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projektas. Europos masto diskusijų pradžia“⁽¹⁾, pabrėžta, kad sustiprintas demokratinis teisėtumas ir atskaitomybė yra esminė bet kurios Europos Sąjungos reformos dalis;
- (6) Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 4 dalimi ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 12 straipsnio 2 dalimi Europos politinėms partijoms sutei-

kiamas svarbiausias vaidmuo, nes jos prisideda formuojant europinį politinį sąmoningumą ir reiškiant Sąjungos piliečių valią;

- (7) kad Europos politinėms partijoms būtų sudarytos galimybės visapusiškai atlikti savo užduotį, 2012 m. rugsėjo 12 d. Komisija priėmė reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo pasiūlymą⁽²⁾. Juo siekiama užtikrinti, kad Europos politinės partijos būtų matomesnės, o jų finansavimo sistema – lankstesnė, skaidresnė ir veiksmingesnė. Komisija taip pat pasiūlė, kad per Europos Parlamentą rinkimus Europos politinės partijos imtųsi visų reikiamų priemonių, kad Sąjungos piliečiai būtų tinkamai informuoti apie ryšius tarp nacionalinių politinių partijų ir Europos politinių partijų. Priėmus naująjį reglamentą turėtų būti panaikintas ir pakeistas 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2004/2003 dėl reglamentų, reglamentuojančių Europos politines partijas, ir šių partijų finansavimo taisyklių⁽³⁾;
- (8) užtikrinus nacionalinių partijų, už kurias balsuoja Sąjungos piliečiai, ir Europos politinių partijų tarpusavio ryšio matomumą, pastarosios galėtų betarpiškiau išreikšti Sąjungos piliečių valią ir tai labai padidintų Sąjungos sprendimų priėmimo proceso skaidrumą;
- (9) skaidresnis Europos Parlamento rinkimų procesas padės geriau atsižvelgti į Lisabonos sutartimi įtvirtintą svarbesnį Europos Parlamento vaidmenį ir didesnius įgaliojimus. Siekiant glaudesnės institucinės integracijos, Sąjungos piliečius būtina labiau įtraukti į Sąjungos demokratinį procesą;
- (10) papildomomis priemonėmis būtų užtikrintas didesnis Europos politinių partijų matomumas per visą rinkimų procesą – nuo kampanijos iki balsavimo, ir joms būtų suteikta galimybė veiksmingai sumažinti atotrūkį tarp politikos ir Sąjungos piliečių, sustiprintas Komisijos reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo pasiūlyme Europos politinėms partijoms nustatytas įpareigojimas teikti informaciją;

⁽¹⁾ COM(2012) 777 final/2.

⁽²⁾ COM(2012) 499 final.

⁽³⁾ OL L 297, 2003 11 15, p. 1.

- (11) kai kuriose valstybėse narėse jau įprasta, kad kai kurios arba visos nacionalinės partijos Europos Parlamento rinkimų balsavimo biuleteniuose nurodytų ryšį su Europos politine partija. Siekiant užtikrinti Europos politinių partijų matomumą per visą Europos Parlamento rinkimų procesą, svarbu, kad visos valstybės narės skatintų ir sudarytų sąlygas informuoti rinkėjus apie ryšį tarp nacionalinių partijų ir Europos politinių partijų. Siekiant didesnio Europos Parlamento rinkimų skaidrumo, drauge didinant Europos Parlamento rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų atskaitomybę ir rinkėjų pasitikėjimą šiuo procesu, prieš rinkimus nacionalinės partijos turėtų viešai paskelbti apie savo ryšį su atitinkama Europos politine partija. Be įvairių partijų renginių, pvz., partijų kongresų, per nacionalinių partijų rinkimų kampanijas iš tiesų tinkamiausia ir veiksmingiausia paskelbti apie tokį ryšį, užtikrinant tokios informacijos matomumą;
- (12) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1093/2012/ES ⁽¹⁾ 2013-ieji paskelbti Europos piliečių metais. Šiais metais svarbu toliau užtikrinti didesnes piliečių galias per rinkimus į Europos Parlamentą;
- (13) Lisabonos sutartimi nustatyta, kad Komisijos pirmininką pagal Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 7 dalyje nustatytą procedūrą renka Europos Parlamentas, laikydamasis Lisabonos sutarties Deklaracijoje Nr. 11 numatytos tvarkos. Šiomis procedūromis reikalaujama, kad būtų atsižvelgta į Europos Parlamento rinkimus ir kad renkant Komisijos pirmininką būtų surengtos tinkamos Europos Vadovų Tarybos ir Europos Parlamento konsultacijos. Taigi, šiomis nuostatomis įtvirtintas svarbesnis Europos Parlamento vaidmuo skiriant Komisijos pirmininką ir Europos Parlamento rinkimų rezultatų svarba šiame procese;
- (14) 2012 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl 2014 m. Europos Parlamento rinkimų ⁽²⁾ Europos Parlamentas ragina Europos politines partijas skirti kandidatus Komisijos pirmininko pareigoms užimti ir tikisi, kad šie kandidatai atliks vadovaujamą vaidmenį Parlamento rinkimų kampanijos metu, visų pirma asmeniškai pristatydami savo programas visose Sąjungos valstybėse narėse. Joje taip pat pabrėžta, kad Europos Parlamento rinkimams tenka svarbesnis vaidmuo renkant Komisijos pirmininką;
- (15) 2012 m. lapkričio 28 d. komunikate „Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projektas. Europos masto diskusijų pradžia“ Komisija pabrėžė, kad per 2014 m. vykšančius Europos Parlamento rinkimus politinių partijų skiriami kandidatai Komisijos pirmininko pareigoms užimti yra vienas svarbiausių žingsnių kuriant tikrą Europos politinę erdvę;
- (16) todėl tikslinga geriau informuoti Sąjungos piliečius apie tai, kad atsižvelgiant į jų balsus bus nuspręsta, kas eis Komisijos pirmininko pareigas ir kokie partijų, už kurias rinkėjai balsuoja Europos Parlamento rinkimuose, remiami kandidatai bus siūlomi šioms pareigoms užimti;
- (17) jeigu per Europos Parlamento rinkimus Europos politinės partijos ir nacionalinės politinės partijos pasiūlytų savo kandidatus Komisijos pirmininko pareigoms užimti ir paskelbtų kandidatų programas, būtų užtikrinta, kad Europos Parlamento rinkimuose atiduodami savo balsus už politinę partiją ES piliečiai taip pat palaikytų tos partijos remiamą kandidatą į Komisijos pirmininkus; Taip būtų padidintas Komisijos pirmininko teisėtumas, Komisijos atskaitomybė Europos Parlamentui ir Europos rinkėjams ir apskritai viso sprendimų priėmimo proceso Sąjungoje demokratinis teisėtumas. Politinių laidų transliacijų tikslas – padėti rinkėjams tinkamai apsispręsti. Todėl nacionalinės politinės partijos taip pat turėtų naudotis šia priemone skelbdamos informaciją apie savo palaikomą kandidatą į Komisijos pirmininko pareigas ir jo programą;
- (18) šiuo metu Europos Parlamento rinkimai vyksta keletą dienų, nes skirtingose valstybėse narėse balsavimas vyksta skirtingomis dienomis. Ta pati rinkimų diena, kurią rinkimų apylinkės visoje Europoje užsidarytų tą pačią valandą, labiau atspindėtų visuotinę Sąjungos piliečių dalyvavimą atstovaujamosios demokratijos procese, kuris ir yra ES pamatas;
- (19) pagal SESV 22 straipsnio 2 dalį, kurio nuostatos įgyvendintos 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyva 93/109/EB nustatančia išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems šios valstybės piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus ⁽³⁾, Sąjungos piliečiai turi teisę balsuoti ir būti kandidatais Europos Parlamento rinkimuose valstybėje narėje, kurioje jie gyvena;
- (20) Direktyva 93/109/EB nustatyta keitimosi informacija priemonė, kuria siekiama užtikrinti, kad per tuos pačius rinkimus asmenys negalėtų balsuoti arba būti kandidatu daugiau nei vienoje valstybėje narėje;

⁽¹⁾ OL L 325, 2012 11 23, p. 1.

⁽²⁾ 2012 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2014 m. Europos Parlamento rinkimų (2012/2829(RSP)).

⁽³⁾ OL L 329, 1993 12 30, p. 34.

- (21) nemažai pastaraisiais metų Komisijos parengtų Direktyvos 93/109/EB taikymo ataskaitų⁽¹⁾ ir galiausiai 2010 m. parengtoje 2009 m. Europos Parlamento rinkimų vertinimo ataskaitoje⁽²⁾ atskleista priemonės, kuria siekiama užkirsti kelią balsavimui kelis kartus ir buvimo kandidatu keliose vietose, trūkumų. Šie trūkumai visų pirma atsiranda todėl, kad gyvenamosios valstybės narės Sąjungos piliečių buveinės valstybėms narėms pagal direktyvą perduoda nepakankamai išsamius asmens duomenis. Trūkumus taip pat lemia tai, kad rinkimai valstybėse narėse vyksta skirtingomis dienomis. Todėl daug Sąjungos piliečių, kurie užsiregistravo balsuoti gyvenamojoje valstybėje narėje, tapatybė negali būti nustatyta jų buveinės valstybėje narėje;
- (22) priemonės, parengtos atsižvelgiant į išsamias konsultacijas su valstybių narių ekspertais ir šioje srityje nustatytą gerą patirtį, galėtų padėti veiksmingai šalinti kai kuriuos tokius trūkumus, kad būtų užtikrinta, jog priemonės tinkamiau būtų taikomos per 2014 m. Europos Parlamento rinkimus ir būtų sumažinta nacionalinėms valdžios institucijoms tenkanti administracinė našta;
- (23) dauguma valstybių narių jau įsteigė vieną instituciją ryšiams, kad pagal Direktyvą 93/109/EB būtų keičiamasi rinkėjų ir kandidatų duomenimis. Apskritai priemonė būtų taikoma veiksmingiau, jeigu visos valstybės narės įsteigtų tokią instituciją;
- (24) rinkimų apylinkių uždarymo datos valstybėse narėse labai skiriasi – nuo dviejų mėnesių iki penkių dienų prieš rinkimų dieną. Priemonės būtų taikomos veiksmingiau, jeigu valstybės narės, atsižvelgdamos į rinkimų datą kitose valstybėse narėse, siųstų rinkėjų duomenis tuo metu, kai pagal atitinkamos buveinės valstybės narės vidaus tvarką dar galima imtis būtinų priemonių. Be to, būtų galima tobulinti tam tikrus techninius duomenų perdavimo aspektus, siekiant veiksmingiau taikyti priemones. Tokie aspektai apima naudojamą bendrą elektronine forma ir rašmenimis, perdavimo būdą ir užšifravimo metodus, taikomus siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugos lygį;
- (25) jeigu gyvenamosios valstybės narės teiktų tam tikrus papildomus rinkėjų asmens duomenis, kurių nėra aiškiai reikalaujama Direktyvoje 93/109/EB, buveinės valstybės narės galėtų veiksmingiau sudaryti savo piliečių rinkėjų sąrašą. Asmens duomenys, būtini priemonių veiksmingumui užtikrinti, valstybėse narėse skiriasi;
- (26) keičiantis informacija asmens duomenys turėtų būti tvarkingai laikantis nacionalinės teisės aktų, kuriais įgyvendinama 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo⁽³⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

DEMOKRATIŠKŲ RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

Skatinti ir sudaryti sąlygas informuoti rinkėjus apie ryšius tarp nacionalinių partijų ir Europos politinių partijų

1. Valstybės narės turėtų skatinti ir sudaryti sąlygas prieš ir per Europos Parlamento rinkimus informuoti rinkėjus apie ryšius tarp nacionalinių partijų ir Europos politinių partijų, *inter alia*, sudarant sąlygas ir skatinant tokį ryšį nurodyti rinkimuose naudojamuose balsavimo biuleteniuose.

Informuoti rinkėjus apie ryšius tarp nacionalinių partijų ir Europos politinių partijų

2. Europos Parlamento rinkimuose dalyvaujančios nacionalinės politinės partijos prieš tokius rinkimus turėtų viešai paskelbti apie savo ryšį su Europos politinėmis partijomis. Savo ryšį su Europos politinėmis partijomis nacionalinės politinės partijos turėtų aiškiai nurodyti visoje rinkimų kampanijos medžiagoje, pranešimuose ir politinių laidų transliacijose.

Remti kandidatą Europos Komisijos pirmininko pareigoms užimti

3. Europos ir nacionalinės politinės partijos prieš Europos Parlamento rinkimus turėtų viešai nurodyti jų remiamą kandidatą Europos Komisijos pirmininko pareigoms užimti ir paskelbti jo programą.

Nacionalinės politinės partijos turėtų užtikrinti, kad per politinių laidų transliacijas prieš Europos Parlamento rinkimus piliečiai taip pat būtų informuojami apie partijų remiamą kandidatą Europos Komisijos pirmininko pareigoms užimti ir būtų supažindinami su tokio kandidato programa.

Bendra balsavimo diena

4. Valstybės narės turėtų susitarti dėl bendros Europos Parlamento rinkimų dienos, kurią rinkimų apylinkės būtų uždaromos tuo pačiu metu.

SKLANDŪS RINKIMAI

Viena institucija ryšiams

5. Valstybės narės turėtų įsteigti vieną instituciją ryšiams, kuri būtų atsakinga už keitimąsi rinkėjų duomenimis įgyvendinant Direktyvos 93/109/EB 13 straipsnį.

Duomenų perdavimas

6. Valstybės narės turėtų kuo labiau atsižvelgti į viena kitos rinkimų tvarką, kad gyvenamoji valstybė narė atitinkamai

⁽¹⁾ COM(97) 731 galutinis, COM(2000) 843 galutinis, COM(2006) 790 galutinis.

⁽²⁾ COM(2010) 605 galutinis.

⁽³⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

buveinės valstybei narei rinkėjų duomenis perduotų laiku, kad pastaroji galėtų imtis būtinų priemonių.

Papildomi duomenys, kad būtų galima veiksmingiau nustatyti rinkėjų tapatybę

7. Gyvenamosios valstybės narės, be Direktyvos 93/109/EB 9 straipsnyje nustatytų asmens duomenų, skatinamos perduoti visus susijusius asmens duomenis, kurių buveinės valstybės narės valdžios institucijoms gali prireikti siekiant nustatyti rinkėjų tapatybę.

Saugios ir veiksmingos techninės duomenų perdavimo priemonės

8. Keisdamosi duomenimis, kaip numatyta Direktyvos 93/109/EB 13 straipsnyje, valstybės narės turėtų taikyti

vienodas ir saugias elektronines priemones, kaip nurodyta priede. Valstybės narės kiekvienai buveinės valstybei narei turėtų perduoti vieną duomenų rinkinį, prireikus papildomi duomenys taip pat turėtų būti perduodami rinkiniais.

Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms ir Europos bei nacionalinėms politinėms partijoms.

Priimta Briuselyje 2013 m. kovo 12 d.

Komisijos vardu

Viviane REDING

Pirmininko pavaduotoja

PRIEDAS

Išsamios Direktyvos 93/109/EB 13 straipsnio įgyvendinimo techninės priemonės

1. Keisdamosi duomenimis, kaip numatyta Direktyvos 93/109/EB 13 straipsnyje, valstybės narės turėtų naudoti XML (angl. *Extensible Markup Language*) formato rinkmenas. Šios XML rinkmenos turėtų būti saugiai perduodamos naudojant tik elektronines priemones.
 2. Keisdamosi informacija, valstybės narės rinkėjų duomenis turėtų registruoti ir perduoti naudodamos universalųjį ženklų vaizdavimo formatą – 8 bitų kodą (UTF-8).
 3. Siekdamos užtikrinti tinkamą perduodamų asmens duomenų apsaugos lygį, valstybės narės turėtų laikytis Žiniatinklio konsorciumo (W3C) rekomendacijos dėl XML šifravimo sintaksės ir tvarkymo, įskaitant apsikeitimą viešuoju ir privačiuoju raktu.
-